

fuzinar

Leto XXXVIII

Ravne na Koroškem, september 2001

št. 9

VODSTVO METALA O LASTNINJENJU IN PRIHODNJIH POVEZAVAH

Prihodnost slovenskega železarstva je bila že pred leti načrtovana v smeri nacionalizacija-sanacija-privatizacija. Slovenske železarne so bile podržavljene leta 1991, njihova sanacija je zdaj uspešno sklenjena, nekatere družbe (Jeklo Štore, Itro Štore, Armature Muta, TIO Pnevmatika Lesce, Tovil Ljubljana in Valji Štore) so že prodane, privatizacija preostalih pa se bo začela v kratkem – septembra naj bi bila objavljena prodajna memoranduma za Energetiko Ravne in Nože – ter se končala v letu 2003.

Pred procesom lastninjenja je zdaj tudi Metal. Njegovo poslovanje je julija letos kot svoj uradni pogled na lastninjenje potrdilo projekt z naslovom Oblikovanje grozdov na lokaciji Ravne in ustvarjanje pogojev za privatizacijo in dolgoročno uspešnost. Prvič ga je javno predstavilo na tiskovni konferenci 27. avgusta. Novinarje so seznanili tudi z značilnostmi poslovanja in s poslovnimi rezultati podjetja v obdobju od leta 1998 do leta 2001 ter s skrbjo za ravnanje z okoljem in s pridobitvijo certifikata ISO 14001.



Kakšna bo (lastninska) podoba ravenške železarne čez nekaj let?

Metal – uspešno podjetje na pragu lastninjenja

"V Metalu že četrto leto zapored nadaljujemo z izboljševanjem poslovnih rezultatov. V prvih sedmih mesecih letošnjega leta je povprečna mesečna prodaja znašala skoraj 13 milijonov nemških mark, kar je za 8,5 odstotka več kot lani v enakem obdobju in za 2,5 odstotka nad vrednostjo, predvideno v gospodarskem načrtu za leto. Čisti dobiček je v tem obdobju znašal 382 milijonov tolarjev. V enakem lanskem obdobju je znašal čisti dobiček 113 milijonov tolarjev, letošnji gospodarski načrt pa je za to obdobje predvideval 164 milijonov tolarjev," je letošnje poslovanje predstavil glavni direktor **Peter Prikeržnik**, univ. dipl. ekon.

A pot do uspešnega podjetja ni bila lahka. Po letu 1990 se je bilo treba z jugoslovanskega trga, kamor je Železarna Ravne prodala več kot 80 odstotkov metalurških izdelkov, zaradi spremenjenih političnih razmer preusmeriti na tuja tržišča. Prodor je bil težak. Metal, ki je nastal leta 1992, je poslovno leto 1993 sklenil s 16 milijoni mark izgube, saj je imel zaradi pomanjkanja finančnih sredstev slab položaj na trgu surovin in energije, tudi oprema ni sledila zahtevam kupcev. Na poslabšanje finančnega položaja družbe je v preteklosti vplivala tudi združitev z Jeklom Štore.

Po Prikeržnikovih besedah so bili usmeritev v proizvodnjo kvalitetnih jekel (predvsem orodnih, hitroreznih in specialnih), aktivnosti za zniževanje stroškov ter istočasno prilagajanje potrebam trga tisti dejavniki, ki so prinesli dobre rezultate, saj je Metal leta 1998 ustvaril 2,8 milijona mark dobička. Zaradi recesije je bil le-ta naslednje leto manjši, lani pa je dosegel 2,8 milijona mark.

"Visoka vrednost prodaje je rezultat stalnega izboljševanja jedrnega programa, saj izdelamo vedno več zahtevnih jekel z višjo dodano vrednostjo. Tako se je povečal delež prodaje jedrnega programa od 26 odstotkov v letu 1993 na 64 odstotkov v letu 2000 in na 72,3 odstotke v prvih sedmih mesecih letošnjega leta. Metal sodi danes med deset največjih proizvajalcev orodnih jekel na svetu," je povedal Peter Prikeržnik.

V Metalu, ki ima okrog 1100 zaposlenih in je še edino železarsko podjetje v Sloveniji s certifikatom ISO 14001, naj bi letos izdelali 60.200 ton izdelkov. Proizvodnja jekel iz jedrnega programa ostaja strateška usmeritev, ki ji sledijo tudi raziskave in razvoj ter investicije. Po lanskim naložbi v kovaško stiskalnico, vredni 17 milijonov mark, se investicijski cikel letos nadaljuje v valjarni. In obeti za prihodnost? "Pričakovanja so delno pogojena s konjunkturalnim nihanjem, ki vpliva na rezultate podjetja, in tudi s sezonskim nihanjem: julij, avgust in december so za metalurško industrijo manj intenzivni. Z v letu 1999 že preverjeno stroškovno strategijo v obdobjih recesije in z intenzivnim sproščanjem ozkih grl v konjunkturi je v Metalu možno dosegati dobre rezultate. Glede na dobre rezultate v prvih sedmih mesecih pričakujemo,

kljub napovedim o umirjanju povpraševanja na trgu, poslovne rezultate, ki bodo boljši od predvidenih v gospodarskem načrtu oziroma celo rekordni."

Vizija jutrišnje podobe

Namestnik glavnega direktorja **Andrej Gradišnik**, univ. dipl. inž. metal. in mater., spec. za menedž., ki je vodil ekspertno skupino za pripravo projekta lastninjenja, je povedal, da je bilo po odločitvi države o odprodaji svojih lastniških deležev v družbah Slovenskih železarn odgovornim v Metalu jasno, da morajo, kar zadeva njegovo usodo, pa tudi prihodnost nekaterih z njim proizvodno in tržno povezanih družb na lokaciji, prevzeti pobudo. Pripravili so projekt, ki je rezultat številnih pogovorov, analiz, strokovnih in interesnih razprav, ekonomskih izračunov, upoštevanja tujih izkušenj in sistematične analize potencialnih strateških partnerjev. Pretehtali so ga z upravo Slovenskih železarn, s predstavniki sindikatov ter z njim seznanili gospodarsko ministrstvo. "Zavedamo se, da poslovodstvo Metala nima pristojnosti, da prodaja in proda Metal, odgovornim želimo le ponuditi model in pomoč za pravilno odločitev," je opozoril Andrej Gradišnik, ki je v podjetju pristojen za strateški razvoj, ter dodal, da je to "odgovor na vprašanje, kako se olastniti in organizirati na Ravnah v delniško družbo, tako da bi v največji možni meri mogli ohraniti in zagotoviti nadaljnjo uspešno proizvodnjo in predelavo plemenitih jekel, si s tem zagotoviti dober zaslužek, seveda delovna mesta, socialno varnost in s tem tudi dobre razvojne možnosti za ljudi teh krajev z domala 400-letno železarsko in jeklarsko tradicijo".

Pomen lastnih poslovnih funkcij

Metal je mini jeklarna s triodstotnim tržnim deležem, a se v proizvodnji orodnih jekel, ki jih na svetu letno izdelajo le milijon ton, uvršča med deseterico največjih proizvajalcev. "Zavidljivo visoko mesto in tržni delež je bilo možno doseči zaradi lastnih močnih poslovnih funkcij, kjer je zelo pomembno vlogo igral razvoj izdelkov in tehnologij," je poudaril Andrej Gradišnik.

Ko so v Metalu analizirali potencialne strateške partnerje, so ugotovili, da je moč proizvajalcev konstrukcijskih in nerjavnih jekel v velikih zmogljivostih, ki jih še povečujejo z nakupi konkurenčnih tovarn, saj tako znižujejo stroške na enoto proizvoda. Drugače pa je s proizvajalci orodnih jekel, kjer je cilj nakupa konkurenčnih podjetij pridobitev njihovega tržnega deleža. Ta je glavni imperativ tudi za velike trgovske hiše, ki praviloma izključujejo številne manjše posredne in neposredne, a cenovno zelo učinkovite prodajne poti podjetja. "Metal potrebuje lastniško strukturo, ki bo vstopila v podjetje zaradi vseh resursov, s katerimi razpolagamo, in bo omogočila nadaljnje izvajanje

učinkovite strategije, ki se odraža v dobrih poslovnih rezultatih. Predvsem ne smejo postati vprašljive posamezne poslovne funkcije, niti ne sme biti prekinjen začetni nujno potreben investicijski cikel."

Možne povezave med podjetji

Po Gradišnikovih besedah bodo za Metal tudi v prihodnje pomembni nabavni in prodajni tokovi s podjetji znotraj sistema Slovenske železarn, še posebno z nekaterimi programi na Ravnah. Zato je tudi po izvedeni privatizaciji ključna ohranitev reprovizijskih povezav. "Pregled materialnih tokov med podjetji oziroma programi na lokaciji Ravne in poslovna uspešnost posameznih programov pokažeta, da sta na vstopni strani za Metal izjemnega pomena podjetji Serpa (vzdrževanje) in Energetika. Na izstopni strani sta pomembna predvsem programa Noži ter še posebej Valji, kjer kar 75 odstotkov vseh nabavnih stroškov odpade na Metal in ki ima zaradi nove kovaške stiskalnice še velike razvojne možnosti. Našteti programi bodo v prihodnje z Metalom v sredini tvorili ožji metalurški grozd na lokaciji Ravne. Metal je zato v juliju že lastninsko vstopil v podjetje Serpa. Postal je 85-odstotni lastnik tega podjetja. Ravno tako si želimo vsaj prehodno postati lastnik programa Valji, kar bi omogočilo hkrati razrešitev perečih terjatev do podjetja STO. Z Noži in Energetiko, s podjetjema, za kateri pričakujemo, da bo prodajni memorandum objavljen že v septembru, bo treba materialne oziroma storitvene tokove zagotoviti na pogodbeni osnovi. Še posebno ob prodaji Energetike, ki Metal oskrbuje z vsemi energenti, bo treba Metalu dolgoročno zagotoviti ugoden tretma. Zelo pomembno je zagotovilo uprave Slovenskih železarn, da bo v procesu prodaje tega podjetja sodeloval tudi predstavnik Metala. Seveda so, razvojno gledano, lahko perspektivne povezave tudi z nekaterimi drugimi programi na lokaciji (Namenski program), če bodo le-ti pred tem uspešno sanirani."

Modeli lastninskega preoblikovanja

Po lani opravljeni cenitvi je vrednost Metalovega premoženja 11 milijard tolarjev. A kupnina zanj zaradi finančnih obremenitev iz preteklosti gotovo ne bo tolikšna. Metal je namreč dobil za 1,6 milijarde tolarjev kreditov s poroštvom države. Bremeni ga tudi invalidska problematika, saj ima status invalida kar 146 zaposlenih.

V Metalu bodo nadaljevali z aktivnostmi za razrešitev vseh problemov, tako z oblikovanjem



Predstavnikom medijev sta spregovorila glavni direktor Peter Prikeržnik in njegov namestnik Andrej Gradišnik.

ožjega metalurškega in širšega kovinskega grozda ter s postopki za uspešno privatizacijo. "To pa je bodisi pridobitev več poljubnih ključnih investitorjev, ki ločeno ali povezani v konzorcij skupno pridobijo 80-odstotni lastniški delež Metala, pri čemer v načelu nihče ne pridobi več kot 20-odstotnega deleža. Ali pa še bolje: na osnovi iniciative managementa Metala in zaupanja v poslovne načrte pridobiti ciljnega dobro poučenega investitorja – investitorje, ki pridobi 80-odstotni lastniški delež Metala. V obeh primerih se je treba izogniti investitorjem iz iste 'ožje' panoge, katerih proizvodne kapacitete in poslovne funkcije prekrivajo oziroma izločujejo zmogljivosti ali tržne poti Metala. Poleg 20-odstotnega deleža, ki je rezerviran za zaposlene oziroma za družbo pooblaščenko, je z lastnim vložkom pripravljen vstopiti tudi management," je predlagani model povzel Andrej Gradišnik.

Po mnenju posloводства ima predlog več prednosti: kontinuiteto izvajanja začrtane strategije Metala, ki daje dobre rezultate; ohranjanje samostojne, programske in tržne pozicije, zadovoljitev interesov zaposlenih v družbi pooblaščenki, dolgoročno zadovoljitev interesov regije in države ter predvsem v drugem primeru tudi naganje odgovornosti za razvoj na ramena močno motivirane poslovodne ekipe.

Po Gradišnikovem mnenju se glede na dobre poslovne rezultate Metala in jasno začrtano strategijo podjetja ni bati, da za predstavljene modele ne bi našli interesentov, kakor tudi ne bi smela biti vprašljiva ustrezna kupnina, ki pa naj ne bi bila edino merilo pri izbiri strateških partnerjev; pomembno je namreč tudi zagotovilo dolgoročnega razvoja, ohranitev delovnih mest in poslovnih funkcij. O imenih morebitnih kupcev za zdaj v Metalu še molčijo, država pa je že imenovala komisijo za nadzor nad privatizacijo Slovenskih železarn.

Andreja Čibron-Kodrin

V OPREMI ČEZ POLETJE NISO DRŽALI KRIŽEM ROK

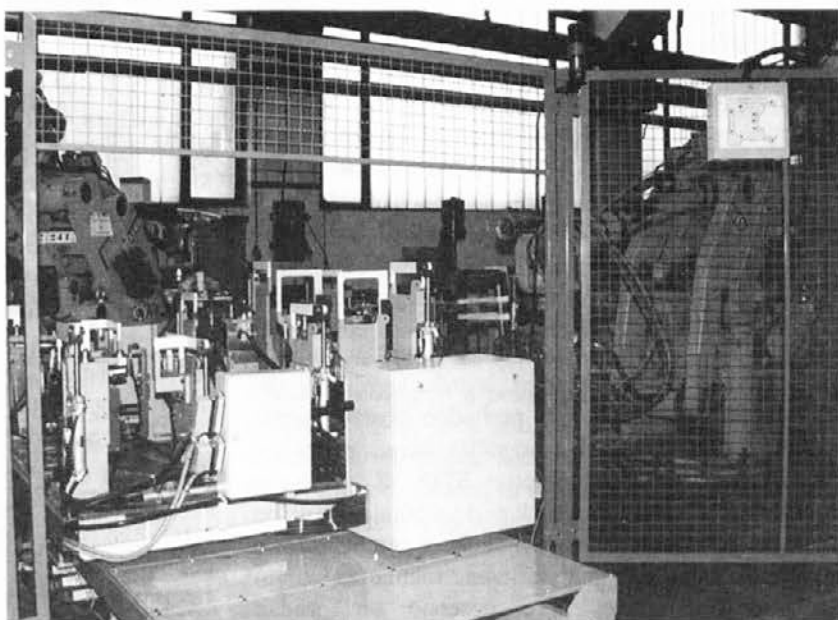
Robotske celice za PAL-INALFO

"Izdelava štirih robotskih celic za varjenje karoserijskih delov za podjetje PAL-INALFA na Slovaškem je bil eden najbolj obsežnih projektov v Opremi," ocenjuje nedavno nekajmesečno delo vodja konstrukcijskega biroja **Marjan Kotnik**, univ. dipl. inž. str.

To velja tako za cenovno plat, kjer gre za "milijonsko vrednost v markah", kot za obsežnost linije, ki so jo v tej ravnski družbi skonstruirali, izdelali, postavili, pognali ter pred kratkim že predali naročniku. (Le za elektroprojekt in programsko opremo je bilo odgovorno mariborsko podjetje SMM.) Eno robotsko celico namreč po Kotnikovih besedah sestavljajo trije roboti (dva imata varilne klešče, eden pa prijemalo za prenašanje izdelka), izvozna miza z vpenjalno napravo, pult za posluževanje robotske celice, zaščitna ograja, elektrooomare, mesto za dokončanje zvarov, ki jih na vpenjalni napravi ni bilo možno doseči, odlagalna in izvozna miza za končane izdelke, stroja za obnovo elektrod, svetlobna oziroma zaščitna zavesa, palete z deli izdelka, stacionarne varilne klešče, preizkusna šablona ter paleta končanih izdelkov.

Kako poteka varjenje karoserijskih delov za Volkswagnov terenski avto Colorado?

"Operaterja založita vpenjalno pripravo z deli izdelka. Ko se umakneta iz območja svetlobne zaves, steče proces varjenja. Dva robota začneta z varjenjem, izdelek potem prime tretji robot in ga prenese na mesto za dokončanje zvarov. Isti robot končan izdelek odloži na mizo, ki ga odpelje iz celice.



Robotska celica



Kontrolna naprava z izdelkom

Posluževalca izdelek položita na paletu. Vzorčna kontrola poteka na preizkusni šabloni. Po določenem številu zvarov se robot postavi k stroju za obnovo elektrod, stroj se vklopi in odstrani poškodovano površino elektrode," je delovanje linije na kratko povzel Marjan Kotnik, ki je bil tudi vodja projekta.

Zmogljivost robotske celice je okrog 180 izdelkov v izmeni (7 ur efektivnega delovanja), pri čemer je treba dele karoserije povezati s 75 zvari.

Projekt so v Opremi začeli februarja, konec avgusta so varilne celice že odpremili na Slovaško.

Poleg vodje projekta so v njem sodelovali še: konstrukterja Simon Jevšnikar in Janez Primik, Darjan Orešnik, ki je skrbel za nemoteno delo v proizvodnji, Ana Potočnik je bila odgovorna za nabavo, za ostale komercialne zadeve pa Erna Mikeln.

"Projektnemu timu bi ob tej priložnosti želel izreči pohvalo za usklajeno delovanje v izvajanju te zelo kompleksne naloge," je najin pogovor zaključil Marjan Kotnik.

Manipulator in stiskalnica za Styrio

Sredi avgusta so iz Opreme Ravne v vzmetarno Styria v Judenburgu odpremili triosni manipulator in ravnalno stiskalnico. To je v zadnjih treh letih že tretji manipulator za koncern Styria Federn (prvega so postavili v Düsseldorfu, drugega pa lani – prav tako – v Judenburgu, o čemer smo poročali tudi v Fužinarju), kar dokazuje, da so kupci zadovoljni z izdelki in se vračajo.

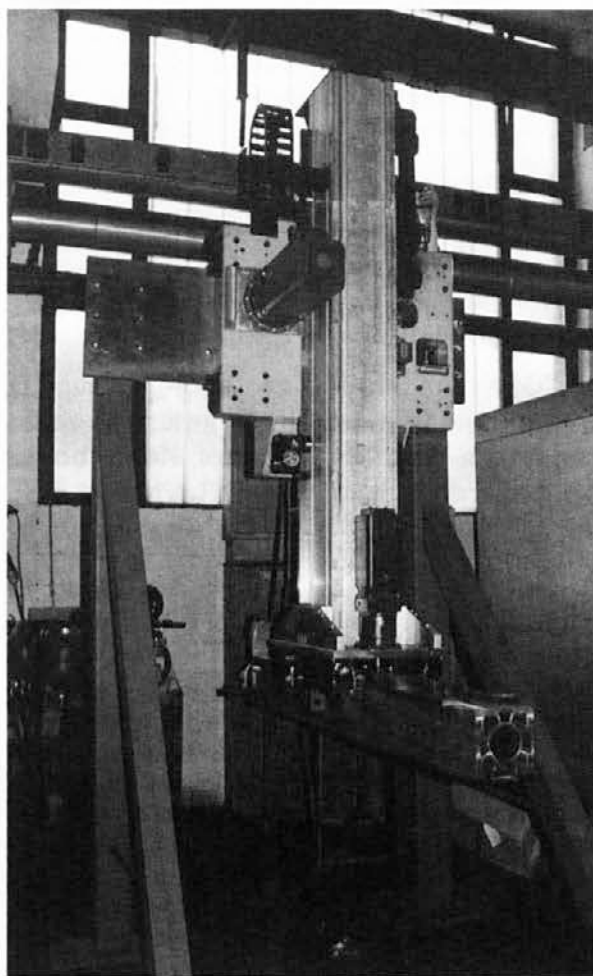
V vzmetarni v Judenburgu imajo linijo za proizvodnjo paraboličnih vzmeti, ki jo posodablja, zato so na Ravnah naročili ravnalno stiskalnico in dodatni triosni manipulator, s čimer želijo povečati zmogljivosti linije.

Vodja projekta **Janez Primik**, inž. stroj., je takole predstavil značilnosti manipulatorja: "Triosni manipulator, ki smo ga za Styrio Judenburg izdelali letos, je podoben lanskemu. Prijemalni del je prilagojen specifičnim zahtevam naročnika. Prednje klešče se premikajo za 500 mm. Tudi ta manipulator odlikuje hitrost oziroma dinamika gibanja. Prav tako kot prejšnji je zaradi manjše teže večinoma izdelan iz aluminija. Upoštevati smo morali tudi specifično delovno okolje, za katerega so značilne visoke temperature in delo z vročimi listi vzmeti. V celoti smo ga skonstruirali v Opremi."

Manipulator posluhuje tudi ravnalno stiskalnico, ki so jo v Opremi prav tako izdelali v skladu s posebnimi zahtevami avstrijskega kupca.

"Je hidravlična, z dvema hidravličnima cilindroma, s proporcionalno ventilsko tehniko in z integriranimi absolutnima dajalnikoma v cilindrih. Ima 100 ton pritiskne sile. Upoštevali smo zahteve po fleksibilnosti pri menjavi ravnalnih čeljusti in po natančnem stiskanju vzmetnega lista glede na širino, kar smo dosegli z uporabo proporcionalne tehnike," je Janez Primik razložil posebnosti ravnalne stiskalnice.

Manipulator in stiskalnica sta avtomatizirana, v obeh je Siemensovo krmilje, elektroprojekt pa je izdelalo podjetje SMM iz Maribora.



Manipulator v začetni fazi montaže

"Po montaži izdelkov na Ravnah nas je čakalo še veliko dela v Judenburgu, saj je bilo treba manipulator in stiskalnico vkomponirati v že obstoječo proizvodno linijo," je poudaril sogovornik in dodal, da so se med projektom srečevali tudi s težavami, saj je bil rok za dobavo izdelka zelo kratek. Naročilo so dobili aprila, avgusta pa je bila prenovljena linija že v pogonu! Poleg tega je bila v proizvodni hali v zadnjih mesecih že prava gneča, saj so istočasno montirali tudi dve tehnološki liniji.



"DIHAMO, KOT DIHA AVTOMOBILSKA INDUSTRIJA"

**Pogovor z
Miranom Rebernikom,
direktorjem programa
Stroji v STO**

"Glavnina naročil za Stroje prihaja iz avtomobilske industrije, v kateri pa se že pojavljajo prvi znaki krize. Kako bo ta vplivala na proizvodnjo na Ravnah?"

"Avtomobilska industrija je za naš program zelo pomemben trg, saj na njem dosežemo 90 odstotkov prodaje. Kot proizvajalci stiskalnic smo popolnoma odvisni od nje. Kot 'diha' avtomobilska industrija, tako 'dihamo' mi. Pa tudi ta ne 'diha' povsod enako. Cikli konjunktive in recesije se v Ameriki, Evropi in Aziji, ki si v proizvodnji avtomobilov delijo enak tretjinski delež, nikoli ne pojavljajo istočasno.

Če analiziramo strukturo prodaje programa Stroji v zadnjih petih letih, vidimo, da smo 60 odstotkov, kakšno leto pa celo do 70 odstotkov, izdelkov izvozili v Ameriko – torej v Kanado, ZDA in Mehiko –, 40 odstotkov realizacije pa smo dosegli v Evropi. To pomeni, da smo zelo odvisni od ameriškega trga. Tam proizvodnja osebnih avtomobilov že lani ni več naraščala, ostala je na nespremenjeni ravni. V skladu s pričakovanji glede obsega proizvodnje so se ustavile tudi naložbe v novo opremo. Tako z našimi posli v Ameriki ni bilo nič, prizadeti pa so bili tudi drugi dobavitelji: na primer največji proizvajalec stiskalnic v Ameriki, podjetje Verson, z letnim prometom več kot 500 milijonov dolarjev, je konec lanskega leta objavilo stečaj.

Da bi spodbudila investicije, je ameriška vlada že sedmič letos znižala obrestno mero, vendar se nov investicijski cikel še ni pričel.

Dodatne težave pa nam bo prinesel spremenjeni status Slovenije, ki je bila doslej obravnavana kot preferencirana država, saj za njene izdelke odslej ne bodo več veljale nižje uvozne carine – General system of preferences."

"Ali ste, ker zdaj pač ni interesa za investicije, opustili prodajne aktivnosti v Ameriki?"

"Kljub trenutni situaciji prodajnih dejavnosti nismo zanemarili. Prodajno mrežo imamo v vseh treh državah, tržimo pa skupaj s podjetjem Mitsubishi. Pet ljudi za nas nenehno 'obdeluje' ta trg. Dva sta v Kanadi, in sicer v Montrealu in Torontu, dva v Detroitu v ZDA in eden v glavnem mestu Mehike Mexico City.

S kupci je treba biti v nenehni stiki, jih spremljati in jim pomagati. Zato smo pri tistih, ki so kupili naše stiskalnice, letos intenzivirali servise in remonte. Le-ti predstavljajo zdaj desetino naše realizacije. Razmišljamo celo, da bi na ameriškem trgu postavili lastno servisno službo. Zdaj za nas servise pogodbeno opravlja eno od tamkajšnjih podjetij, včasih pa tja napotimo tudi svoje serviserje. Če imajo kupci zagotovljeno servisno storitev, se počutijo bolj varne; če je le-ta v bližini, pa še toliko bolj. Lastna servisna služba bi za nas pomenila še dodaten prodajni argument."

"Se je vaše tržišče trenutno zožilo le na Evropo?"

"Avtomobilska industrija v Evropi je trenutno še v vzponu. Cikel recesije v primerjavi z Ameriko zamuja za dve do tri leta. Nekaj znakov ga že napoveduje, najprej pa se odrazi kot zmanjševanje investicij.

Glede na neugodne razmere v Ameriki smo vse sile usmerili na evropske trge. Med drugim smo poleti za francosko podjetje Faurecia izdelali dve liniji za izdelavo vodil za avtomobilske sedeže, v Revozu pa smo na liniji 3 pričeli izvajati posodobitev menjave orodij.

Ozirali smo se tudi po drugih trgih, predvsem tam, kjer že imamo reference. Tako smo s podjetjem Dynax, ki je v Ameriki že postavilo našo linijo, letos

sklenili pogodbo o prodaji linije za njegovo tovarno na Japonskem. Računamo tudi na podjetje Oxford, ki sodi med naše največje ameriške kupce. Letos načrtujejo velika vlaganja v svojih tovarnah v Franciji, Nemčiji in v Belgiji. Kot zelo dobra se je pokazala naša strategija, da iščemo kupce med t. i. prvimi dobavitelji avtomobilske industrije, saj so prisotni na vseh trgih. Oni namreč spremljajo velike avtomobilske tovarne, mi pa jim sledimo.

V prvem polletju smo se v strojogradnji resnično ubadali z velikim pomanjkanjem naročil, kar smo, kolikor je bilo mogoče, skušali nadomestiti s storitvami, kot so servisi, remont in podobno, hkrati pa smo v največji možni meri pripravljali projekte, za katere smo v tem času sklenili pogodbe. Med poletjem pri nas skoraj ni bilo počitnic. Poskušamo nadomestiti, kar smo izgubili v prvi polovici leta.

Na evropskem trgu smo tudi zastavili tržne aktivnosti za prodajo naših kovaških stiskalnic. Pri tem se opiramo na reference s področja utopnega in prostega kovanja, ki jih imamo v nemškem podjetju Hay oziroma v ravnem Metalu."

POSVETOVANJE O KOVANJU

V Strojih so 21. avgusta pripravili posvetovanje o trendih v kovaški industriji, na katerega so povabili predstavnike podjetij Hay in Unior ter prof. Karla Kuzmana, je povedal **Jurij Pratnekar**. Izbira udeležencev ni bila naključna: nemško podjetje izdeluje odkovke za avtomobilsko industrijo, v njegovi kovačnici stojijo že štiri ravenske stiskalnice, o izdelavi pete, 2000-tonske, pa tečejo pogovori. Tudi zreško podjetje sodi med kupce stiskalnic iz Stroj, medtem ko prof. Kuzman na strojni fakulteti predava Preoblikovalno tehniko.

Glavne ugotovitve posveta so po Pratnekarjevih besedah naslednje:

- avtomobilska industrija od kovaške predelave pričakuje vse bolj natančne odkovke, ki zahtevajo manj strojne obdelave, tudi dopustne tolerance so vse ostrejšje;
- kovaški stroji so vse bolj mehanizirani, zaposlenih v kovačnicah je vse manj;
- kovaška kladiva se opuščajo, nadomeščajo jih visoko produktivne kovaške stiskalnice, ki so opremljene s triosnimi CNN servo krmiljenimi transformacijskimi sistemi;
- med hladnim, vročim in toplim kovanjem se vse bolj uveljavlja prav slednje, ki poteka pri temperaturi med 800 in 900 stopinj Celzija.

Posvet je – tako Jurij Pratnekar – lepo uspel. Ugotovitve bodo v Strojih upoštevali pri določanju prihodnjih strateških usmeritev. Poleg tega pa so predstavnikom nemškega podjetja predstavili še TECOS, katerega član je tudi STO, in jim ponudili sodelovanje pri razvoju orodij za preoblikovanje kovin.

"Prek podjetja Dynax ste prodrli na Japonsko."

"Z Japonci oziroma podjetjem Mitsubishi sodelujemo že nekaj časa, res pa je to zdaj naš prvi posel na Japonskem.

Podjetje Dynax ima v bližini Sappora veliko tovarno lamel za avtomatske menjalnike. Njihova

V avgustovski številki strokovne revije s področja preoblikovanja Metal Forming, ki izhaja v Chicagu, je bil objavljen članek o preoblikovalni industriji v Mehiki. V njem je predstavljena tudi linija petih stiskalnic, ki so jih za podjetje Oxford izdelali na Ravnah, fotografija ene od stiskalnic pa je objavljena celo na naslovnici revije. To je dokaz, meni **Miran Rebernik**, da tudi strokovna javnost pozitivno ocenjuje izdelke Stroj.

proizvodnja pokriva 30 odstotkov svetovnega in kar 60 odstotkov japonskega tržnega deleža.

Naročili so celotno linijo za proizvodnjo lamel. Podobno naročilo smo imeli že za njihovo tovarno v Virginii, vendar se ta od njega tudi razlikuje, saj smo se morali v celoti prilagoditi bistveno zahtevnejšim japonskim standardom.

Vendar, če želiš v poslu uspeti, se moraš prilagoditi kupčevim zahtevam. Po dolgotrajnih in mučnih pogovorih nam je le uspelo pridobiti naročilo. To je bilo marca. V drugi polovici septembra bo prevzem linije. Projekt bomo izdelali 'na ključ'. Popolnoma avtomatizirana linija, ki jo sestavljajo 600-tonska stiskalnica, odvijalec, ravnalet, dvizna miza, odvoz izdelkov itd., je vredna 320 milijonov tolarjev. Naši ljudje jo bodo zmontirali in dali v pogon. Linija naj bi do konca novembra delala s 60-odstotno, do konca leta pa že s 100-odstotno zmogljivostjo."

"Ko se razmere na trgu zaostrijo, postaja konkurenca še bolj neusmiljena. Kako se je mogoče uspešno kosati z njo?"

"Kar se dogaja nam, se dogaja tudi našim konkurentom. Konkurenca je zdaj še bolj ostra kot takrat, ko je dela dovolj za vse. Tržni delež se zmanjšuje, kos 'pogače' je še bolj tanek za vse.

Naši konkurenti so na eni strani veliki proizvajalci stiskalnic, kot sta Schuler in Miller Weingarten, ki ponujata zaključene linije s celovitimi tehnološkimi rešitvami, ter na drugi strani okrog 50 manjših proizvajalcev stiskalnic v Evropi, ki so se pojavili v zadnjih 15 letih. Le-ti so izjemno nevarni, ker so manjši, bolj prilagodljivi in zato konkurenčnejši.

Kratki dobavni roki so še ena naših velikih prednosti pred drugimi proizvajalci stiskalnic. Bitko na cenovnem področju pa že izgublamo, saj postaja naša konkurenca cenejša, ker se bolj prilagaja novim tržnim razmeram.

Veliki proizvajalci, ki so kapitalsko povezani, se lažje vključujejo v globalizacijske povezave, pa naj gre za mednarodne natečaje ali velike državne posle.

Tudi mi že razmišljamo o povezovanju s strateškimi partnerji; opravili smo že nekaj pogovorov. Sodelovanje s strateškimi partnerji čaka nas vse, pred tem dejstvom si ne smemo zatiskati oči. V takšni povezavi partnerja pridobita, česar sama nimata, oziroma izpostavita svoje prednosti. Predvsem pa se partnerjev ne smemo bati. Naš največji problem je premajhen trg. Ne moremo in ne smemo čakati, da bo proces globalizacije ugasnil, saj nas v tem primeru ne bo več."

Andreja Čibron-Kodrin

Rokodelnica se je predstavila v Los Angelesu

V Los Angelesu vsako leto poteka veleprodajni sejem daril, ki ga obišče povprečno 35.000 trgovcev s celega sveta. Na letošnjem, odprt je bil od 21. do 24. julija, se je prvič pod enotno blagovno znamko Edinstveno iz Slovenije predstavilo 68 proizvajalcev izdelkov domače in umetne obrti iz celotne Slovenije.

Sodelovanje na sejmu daril v Kaliforniji je del projekta Delo na domu, ki ga izvaja Pospeševalni center za malo gospodarstvo, pri njegovi izpeljavi pa je bila bistvena pomoč kanadske svetovalke za promocijo unikatnih obrtnih izdelkov po regionalnem načelu Barbare Mowat.

našega; če so jih izdelki v resnici zanimali, so vzeli predstavitveni material in vizitko, v nasprotnem primeru pa so ju vrnili oziroma se zanj zahvalili. Je pa gotovo letošnji obisk ameriškega predsednika v Sloveniji pripomogel k prepoznavnosti Slovenije."

Organizatorji slovenskega nastopa na sejmu so poskrbeli tudi za predstavitveno brošuro, v kateri je vsak razstavljalet s fotografijo in v nekaj stavkih predstavil svojo ponudbo. (Seveda to ni bil edini promocijski material, saj je vsakdo svoje izdelke na razstavišču še podrobneje opisal v zloženkah.) Izdelki Rokodelnice so označeni kot izvirna darila, s katerimi prijetno presenetimo poslovne partnerje in prijatelje.

Na sejmu daril so iz Rokodelnice predstavili nekaj ročno izvezenih lanenih prtičkov, leseno galanterijo in poslikane izdelke iz gline.

Kakšen pa je odziv trgovcev in ali lahko pričakujemo, da bodo v prihodnje ravenški izdelki krasili mize in pohištvo Američanov?

**Jana
Zamernik
med izdelki
Rokodelnice,
ki so bili
tokrat
razstavljeni
bolj galerijsko.**

(Foto:
arhiv Rokodelnice)



Ker je takšen projekt tudi zelo drag, ne bi bil mogoč brez sponzorjev: ministrstva za gospodarstvo, ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, ministrstva za informacijsko družbo ter Ljubljanske banke.

Med več kot 500 slovenskimi izdelki, razstavljenimi na kar 360 m² razstavnega prostora, so bili na ogled tudi izdelki iz Rokodelnice, ki deluje v sklopu UDC Koroške.

Sejma se je udeležila tudi Jana Zamernik, ki je odgovorna za komercialno, razvoj izdelkov in njihovo promocijo. Vtise iz Kalifornije je strnila takole:

"Sejem je obiskalo veliko ameriških trgovcev in veletrgovcev. Stiki z njimi so bili zelo topli, saj so to odprti, prijazni in dostopni ljudje. Tudi njihovo obnašanje je drugačno od

"Mogoče so slovenski izdelki bolj primerni za evropski trg, saj imajo Američani drugačen okus. O odzivih je zdaj še prehitro govoriti. Vsekakor bomo poskušali kontejnersko izvažati, in sicer prek Pospeševalnega centra za malo gospodarstvo. Le-ta bo tudi poiskal distributerja v Ameriki, saj trgovci s carino in papirji nimajo radi opravka. Moji občutki glede sejma so dobri, saj smo ga izkoristili tudi za stike z drugimi proizvajalci – celo Slovenci smo šele v Ameriki spoznali, da lahko poslovno sodelujemo."

Slovenski izdelki domače in umetne obrti bodo zdaj začeli snubiti še Evropo. V kratkem bodo na ogled v Milanu in Frankfurtu.

A. Č.

Oskrba z energijo v juniju in juliju

V prvih sedmih mesecih letos sta bili proizvodnja in distribucija energentov količinsko manjši (izjema je le distribucija dušika) kot v enakem obdobju lanskega leta. Distribucija električne energije je bila nižja za 3,9 %, zemeljskega plina za 5,8 %, argona za 18,2 %, sanitarne tople vode za 17,9 %, hladilne vode za 18,6 %, komprimiranega zraka za 6,3 %, pare za 32 % in kisika za 41 %.

Groba analiza proizvodnje in distribucije energentov za junij kaže – glede na njun obseg v maju – zelo primerljiv količinski obseg, izjeme so le distribucije električne energije, kisika in komprimiranega zraka, ki so glede na količinski obseg večje kot prejšnji mesec.

Groba analiza proizvodnje in distribucije energentov za julij pa kaže (v primerjavi z njunim obsegom v juniju) občutno znižanje količine. Izjema je le enak količinski obseg proizvodnje in distribucije sanitarne tople vode. Trend nižje proizvodnje in distribucije energentov v juliju je bil zaradi planiranih remontov v pričakovanih mejah.

V juliju je bila distribucija električne energije 7.712 MWh in je za 38,3 % nižja kot junija (12.491 MWh). V primerjavi z distribucijo v juliju 2000 (9.021 MWh) je bila v letošnjem juliju nižja za 14,5 %.

Distribucija zemeljskega plina je bila v juliju (2.210.550 Sm³) za 3,2 % nižja od planirane količine. Količinska primerjava distribucije glede na julij lani (2.476.872 Sm³) pa kaže na 10,8 %-no nižjo distribucijo v letošnjem juliju.

Proizvodnja pare (766 t) se je v primerjavi s prejšnjim mesecem (1.129 t) zmanjšala za 32,7 %. Proizvodnja sanitarne tople vode je znašala v juliju 3.956 m³ in je bila po količinskem obsegu povsem enaka kot v juniju (3.955 m³), glede na julij lani (4.685 m³) pa je nižja za 15,6 %.

Distribucija hladilne vode v juliju (262.078 m³) je v primerjavi z junijem (337.131 m³) nižja za 22,3 %, glede na julij lani (402.784 m³) pa je bila distribucija tega energenta v tem mesecu nižja za slabih 35 %.

Distribucija pitne vode je bila v juliju (60.484 m³) nižja za dobrih 5 % v primerjavi s prejšnjim mesecem (63.709 m³), glede na distribucijo v juliju lani (63.180 m³) pa je bila nižja za 4,3 %.

Trend proizvodnje in distribucije komprimiranega zraka se je po prvih sedmih mesecih letošnjega leta rahlega, a vztrajnega naraščanja (izjema je bil maj) z mesečno stopnjo med 3 in 7 % v juliju ustavil. V juliju je proizvodnja in distribucija komprimiranega zraka znašala 4.731.807 m³ in je glede na prejšnji mesec (5.409.629 m³) nižja za 12,5 %, glede na julij lani (5.428.060 m³) pa je bila letos nižja za 12,7 %.

Distribucija kisika je bila v juniju najvišja v letošnjem letu in je dosegla 256.980 kg, kar v primerjavi z majem pomeni 20,7 %-no povečano distribucijo. V juliju pa je bila v količinskem obsegu v primerjavi s prejšnjim mesecem nižja za 41,2 %, dušika pa za 49,5 %.

Distribucija argona je v juliju znašala 12.000 kg in je bila v primerjavi s prejšnjim mesecem (13.110 kg) za 8,5 % nižja, v primerjavi z julijem lani pa je bila (16.653 kg) za 27,9 % manjša.

Tehnični vodja v Energetiki Ravne: Anton Vučko

INTERVENCIJE PGE GASILSKEGA ZAVODA RAVNE V JULIJU IN AVGUSTU

Ravenska ekipa uspešna na gasilski olimpiadi

13. 7. 2001 se je ob 8.15 vnel odpadni material pri Jeklami II v Metalu. Požar so pogasili poklicni gasilci s peno in z vodo, prekopali so gorečo gmoto in jo zalivali z vodo.

Za družbe je bilo **julija** opravljenih 8 prevozov, 5 zaradi poškodb pri delu, 3 zaradi obolelih delavcev.

22. 8. 2001 je ob 14.33 zagorelo na razpraševalni napravi, nameščeni pri proizvodni dvorani družbe Styria Vzmeti.

Požar so gasilci lokalizirali in pogasili s težko peno, razpraševalno napravo pa ohladili z vodo.

Za družbe sta bila **avgusta** opravljena 2 prevoza (en delavec se je poškodoval, drugi pa je nenadoma zbolel).

Drugod so poklicni gasilci posredovali:

3. 7. so skupaj s PGD Ravne na bregu reke Meže gasili suh bor,
5. 7. so pri zdravstvenem domu odstranili podrtó drevo, ki je onemogočalo izvoz reševalnih vozil,
9. 7. ob zdrsu osebnega vozila v potok Suha,
11. 7. po prometni nesreči na cesti Ravne-Šrotnek,
13. 7. ob onesnaženju potoka v Pamečah,
17. 7. so jih z ReCe klicali na pomoč pri prometni nesreči v Podgorju, vendar je bil klic potem preklican,
18. 7. pri požaru v kletnih prostorih stanovanjskega bloka na Javorniku,
4. 8. so po neurju odstranjevali oviro na cesti Čečovje-Lubas,
11. 8. so na zahtevo policistov nasilno vstopili v stanovanje na Čečovju,
15. 8. pri reševanju jadranskega padalca,
17. 8. s prostovoljnimi gasilci Mežiške doline pri požaru na Zelenbregu,
18. 8. pri prometni nesreči na regionalni cesti Smartno-Slovenj Gradec,
20. 8. s PGD Kotlje pri požaru na Selah (Vrhe),
25. 8. so bili poklicani na pomoč pri požaru na Prevaljah, vendar je bila pred prihodom na kraj požara intervencija preklicana,
28. 8. so na zahtevo policije nasilno vstopili v stanovanje na Čečovju,
30. 8. pri požaru vozila pred trgovino Žagar na Čečovju.

Konec julija se je z gasilske olimpiade v finskem Kuopiu vrnila tekmovalna deseterina članov B z Raven. Trud večmesečnih napornih treningov se jim je obrestoval, saj so dosegli odlične rezultate, čeprav so imeli med vsemi ekipami v slovenski reprezentanci največ športne smole. Če bi imeli več sreče, bi se v tekmovalni vaji in v štafeti s preprekami uvrstili med najboljše. Odlične čase so ravenski prostovoljni gasilci dosegali že doma med pripravami, pa tudi uradni trening v Kuopiu je pokazal njihovo odlično formo. V močni konkurenci najboljših ekip iz številnih držav je ekipa v svojem drugem zaporednem nastopu na gasilskih olimpiadah dosegla srebno odličje.

Tekmovalci se zahvaljujejo vsem sponzorjem in drugim, ki so kakorkoli pripomogli k temu uspehu. V imenu delavcev in družb na območju železarne članom ekipe čestitamo za visoko uvrstitev na Finskem in jim želimo, da bi tudi v prihodnje tako uspešno tekmovali, vse do naslednje olimpiade leta 2005 v Varaždinu.

Pihalni orkester železarjev Ravne med svetovno elito

Ravenski godbeniki smo se julija letos ponovno vrnili s svetovnega prvenstva pihalnih orkestrrov na Nizozemskem z vrhunskim rezultatom. Tokrat smo bili izbrani, da lahko nastopimo v najvišji – koncertni skupini tekmovanja, ki je rezervirana le za ducat najboljših vrhunskih orkestrrov na svetu. Imeniten uspeh pa ni bil le povabilo na nastop med najboljšimi amaterskimi orkestri na svetu: še bolj imenitnih je osvojenih 90 % vseh možnih točk, kar naš orkester ponovno uvršča v zlato družbo posebno pohvaljenih.

Skladbi, polni energije, bravur in slavnostnih fanfar, je sledil Koncert za klarinet in orkester Giacoma Rossinija. Gregor Kovačič je s svojo mojstrsko izvedbo, s čudovitimi pianissimi in fantastično tehniko očaral še tako ravnodušnega poslušalca. Po grozi in opustošenju v obvezni skladbi Aleksandra Comitasa *A night on a Culbin Sands* smo nastop končali z Gouldovo Simfonijo za orkester, kjer se z briljantnim menjavanjem razpoloženj in različnih skupin instrumentov ob postanku na grobu ljubljene osebe obudi spomin na njeno tragično smrt v nesmiselni vojni.

"Fantje: dokažimo, da znamo, zmoremo in si tudi upamo!" je bila, tik preden smo odšli na oder, zadnja dirigentova vzpodbuda, ki nas je osvobodila še poslednje grenke sline. Treme nismo imeli, saj smo vedeli, da igramo dobro in da so podrobnosti odvisne le od trenutne koncentracije in razpoloženja. Po odigranih prvih uspešnih taktih je vse steklo, kot je treba in kot smo nešteto preizkusili na vajah in nastopih doma. Burni aplavzi po uspešno odigranih skladbah so le še dvigovali temperaturo vse do veličastnega konca, ko navdušena publika v polni



Na tekmovalnem odru v nizozemskem mestu Kerkrade (Foto: arhiv orkestra)

Z intenzivnimi pripravami smo pričeli v začetku novembra 2000, ko je dokončno dozorela odločitev za nastop na Nizozemskem. V sklopu pripravljanih nastopov smo zaigrali na treh koncertih v Črni, v Rogaški Slatini ter na Ravnah, saj smo želeli pridobiti izkušnje v različnih akustičnih razmerah, na katere bi lahko na tekmovanju naleteli. Izjemno koristni pa so se izkazali zadnji trije dnevi priprav na Nizozemskem, kjer smo lahko v miru in v popolni zasedbi izpilili še zadnje podrobnosti.

Na letošnjem festivalu smo nastopili v konkurenci najboljših 11 orkestrrov iz Slovenije, Švice, Velike Britanije, Italije, Japonske, Nizozemske, Belgije, Nemčije in Španije.

Naš večerni tekmovalni koncert smo pričeli z glamurozno Festivalno uverturo Dmitija Šoštakoviča.

dvorani nikakor ni hotela spustiti našega dirigenta z odra.

Vesetje po proglasitvi rezultatov je bilo seveda nepopisno, vendar smo se resničnega pomena našega uspeha začeli zavedati šele ob prihodu na Ravne, ko nas je na veličastnem sprejemu pričakala in počastila velika množica ljudi skupaj z gospo županjo. Obrazi številnih prijateljev, znancev in vseh drugih ljudi so izžarevali veliko naklonjenost in simpatije našemu delu in uspehu. Prav ti nepozabni občutki, da ljudje spremljajo naše delo, da občutijo in doživljajo uspehe skupaj z nami, so za nas pomenili še eno medaljo – in zagotovo ne zadnjo!

Brane Širnik, tajnik orkestra

POLETNA KULTURNA KRONIKA

● 11. srečanje državnikov pri Najevski lipi, ki je bilo 14. julija, so popestrili: kulturni program, štehanje, športne igre, piknik pod lipo, iskanje zaklada in ljudsko rajanje.

● Pred odhodom na svetovno tekmovanje pihalnih orkestrrov na Nizozemskem je Pihalni orkester železarjev Ravne nastopil pred domačim občinstvom. Že nastop 8. julija v športni dvorani pri OŠ Prežihovega Voranca je pokazal, da so godbeniki dobro pripravljeni za tekmovanje.

15. julija so v Kerkradeju nastopili v najvišji, umetniški, skupini in osvojili zlato medaljo s posebnim priznanjem. Domačini so 86 članom orkestra in dirigentu Srečku Kovačiču ob povratku priredili slovesen sprejem.

● Gost Večera ob treski je bil 20. julija pesnik in umetnostni zgodovinar mag. Miklavž Komelj. Prireditelj, ki se je odvijala v hotelu Peca v Mežici, je pripravila Ajda Vasle.

● V okviru 46. Koroškega turističnega tedna se je od 11. do 19. avgusta zvrstilo tudi več kulturnih prireditev: razstava fotografij Janeza Konečnika Slike iz narave, nastop umetniških zborov Gorna in Mato, komedija Burka o jezičnem dohtarju v izvedbi KUD Šmiklavž, literarni večer z Miho Lotričem in Milanom Pečovnikom, predstavitev novih aforizmov Nika Brumna itd.

Zbrala: A. Č.



11. ŠOLA-ŠALA JE ZAPRLA VRATA

Z zaključno prireditvijo na Ivarčkem jezeru se je 25. avgusta končal počitniški program 11. ŠOLA-ŠALA, ki ga je letos že šestič zapored pripravil Center za socialno delo Ravne na Koroškem.

Julija in avgusta se je v program vključilo okrog 400 osnovnošolskih otrok, ki so skupaj s strokovnimi delavkami Centra ter z mladimi strokovnjaki – iskalci dela in prostovoljci – oblikovali aktivne, ustvarjalne in zanimive počitniške dni. 11. ŠOLA-ŠALA je gostovala v vseh krajih Mežiške doline, enkrat tedensko pa je obiskala tudi bolj oddaljene vasi.

Omenimo le nekaj aktivnosti: borovničevi pikniki, plavanje v ravnem in črnjanskem bazenu, dan s policisti, ustvarjalne delavnice, izlet v Maribor, pohodi v naravo, športne igre, ogled predstave Županova Micka v Strojnski Reki ...

Med šolskim letom se bodo otroci lahko družili v Dnevem centru za otroke in mladostnike, prihodnje leto pa bo Center znova organiziral to vse bolj priljubljeno obliko preganjanja dolgega med poletnimi šolskimi počitnicami.

A. Č.

HOROSKOP ZA SEPTEMBER

OVEN: V prihodnjih tednih boste zelo zaposleni. Pazite na zdravje, saj boste občutljivi za vremenske spremembe. S partnerjem boste razčističevali zamere iz preteklosti.

BIK: Končno si boste lahko čestitali. Uspel vam bo dober projekt, za katerega ste se tako namučili. Ukvarjali se boste s stvarmi, ki vas veselijo. Zaželeli si boste tudi več romantike.

DVOJČKA: Zadnje čase ste v krizi. Polotevali se vas bodo dvomi o delu in ljudeh. S pomembnimi odločitvami raje še počakajte. Prihodnji dnevi bodo poslovno naporni, vendar za vas ugodni. Potovanje in obiski.

RAK: Na denarnem področju ste bili v preteklosti premalo previdni. Tokrat se disciplinirajte! Posvetite se delu, saj vas čaka prijetno presenečenje. Partner si želi vaše pozornosti. Presenetite ga!

LEV: V tem mesecu boste večkrat na preizkušnji. Pazite, da vas ne bodo zanesla čustva. Nekdo bo pritiskal na vašo ranljivo peto. Vaši strahovi bodo zaman. Trdno se oprimate dela in težko vas bodo zamajali. Odprite se novi ljubezni.

DEVICA: Ali želite tok dogajanje spremeniti v svoj prid? Prav bi bilo, da se tudi vi malo podredite in počakate na izid. Spremenite svoj odnos do materialnih dobrin. Denarnica se bo počasi ponovno napolnila. Sprejmite povabilo!

TEHTNICA: Pri odločitvah bodite trdni in neomajni, držite se načrtanih poti in zmaga bo vaša. Partner bo hotel govoriti z vami o pomembnih odločitvah. Samske tehtnice čaka avantura.

ŠKORPIJON: Naslednji dnevi in tedni bodo v vaše življenje prinesli srečo. Občutno bolj boste živahni in tudi boljše volje. Delo vas bo navduševalo, uresničili boste svoje sanje. Razmišljajte o spremembah v ljubezni!

STRELEC: Na delovnem mestu boste prevzeli večje odgovornosti. Potrudite se, nagrada bo sledila. Opravili boste tudi razgovor, ki bo ugodno vplival na vašo prihodnost. V ljubezni se skušajte sprostiti, sledite partnerju.

KOZOROG: Ta mesec bo za vas zelo ploden, saj imate dobre vizije, pa tudi voljo in energijo za uresničevanje le-teh. Pustite čustvom, da zaživijo. V partnerskem odnosu boste zadovoljni. Več samokritičnosti!

VODNAR: Še vedno imate dovolj časa, da se tudi vi lahko odpravite na dopust. Na delovnem mestu vas ne bodo več potrebovali toliko kot doslej. S partnerjem se boste odlično ujeli. Poskrbite tudi za romantiko.

RIBI: Za spremembo tokrat prisluhnite tudi sebi in svojim željam. Zmanjšajte svoje obveznosti, malo spremembe vam bo koristilo. Partnerja povabite na izlet in poskrbite, da se ne boste pogovarjali o delu. Samskim se obeta prijetna avantura.

Morje in toplice za jubilate



Da je bilo na ribjem pikniku zelo prijetno, dokazujejo tudi zadovoljni obrazi jubilentov ob povratku v Simonov zaliv. (Foto: Mirko Brodnik)

Ena od stvari, ki so bile uveljavljene v nekdanji Železarni Ravne in jih ohranjajo tudi železarske družbe, njene naslednice, je, da so vsi jubilanti dela, ki dosežejo 30 let skupne delovne dobe, nagrajeni tudi z letovanjem.

Tudi letos je bilo tako. Kot je povedal **Dušan Golnar**, direktor podjetja Trgosin, so letošnjim jubilentom pripravili letovanje v hotelskem naselju Simonov zaliv ter v Termah Lendava. Na enotedenskem brezplačnem oddihu se je tako julija in avgusta zvrstilo 105 jubilentov iz železarskih družb Metal, STO, Oprema, Noži, Energetika, ZIP center in UDC Koroške. Skoraj vsi so s seboj povabili svoje

zakonce oziroma družine, saj so bile hotelske cene dokaj dostopne.

Organizatorji letovanja so tiste, ki so se odločili za dopust na morju, z barko popeljali na panoramsko vožnjo do Portoroža in jim pripravili ribji piknik; za tiste, ki so se počitnice odločili preživeti v Lendavi, pa so organizirali izlet po Pomurju z ogledom lokalnih zanimivosti in z večerjo v Goricah.

Kot so mi pripovedovali nekateri jubilanti, je bilo na letovanju zelo lepo, zato se v imenu vseh družbam in njihovim vodstvom zahvaljujejo, ker zaposlenim še vedno omogočajo tovrstno nagrado.

A. Č.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT

ATLETIKA

Tekmovalci Koroškega kluba so 25. avgusta nastopili v Murski Soboti na šesterboju atletskih reprezentanc Ptuja, Murske Sobote, Maribora, Raven, Karlovca in madžarskega Zalaegerszega. Ekipna zmaga je pripadla atletom in atletinjam Ptuja, Ravenčani so osvojili 3. mesto. Od boljših dosežkov atletov in atletinj KAK Ravne v absolutni kategoriji omenimo: prvi mesti Jasne Kastivnik v teku na 100 m in Pavla Porija na 3000 m. Drugi mesti sta si pripekla Rok Šnajder na 800 m in Tatjana Urbanc na 300 m,

tretji je bil Andraž Nabernik v teku na 800 m, četrti pa Blaž Erjavec na 300 m.

PLAVANJE

V obeh poletnih mesecih so se odvijala državna prvenstva, kjer so z uspehom nastopili tudi Fužinarjevi plavalci in plavalke. Na kadetskem prvenstvu v Radovljici je Suzana Tahiri osvojila dva naslova viceprvakinje. Na prvenstvu za mlajše dečke in deklice v Ljubljani so ravenški tekmovalci osvojili 7 medalj. Najuspešnejša je bila Gabrijela Golob, ki si je priplavala tri bronasta odličja. Leja

Kos je dobila srebro in bron, štafeta deklic Fužinarja pa je bila v obeh nastopih druga. Pri mlajših letnikih so se med najboljše uvrstili Toni Pori, David Kačič in Kaja Sonjak. Med 18 ekipami je zmagal Triglav iz Kranja, Fužinar je bil četrti.

Absolutno člansko in mladinsko prvenstvo Slovenije v Kopru je navrglo uspeh Tanje Kumprej, ki je osvojila laskavi naslov na 400 m mešano, bronasto odličje pa si je priplavala na 200 m delfin. V mladinski konkurenci je Robi Marin osvojil eno drugo in dve tretji mesti.

NAMIZNI TENIS

Uvodna tekma nove sezone v Sloveniji je bila 25. in 26. avgusta v Murski Soboti, kjer se je odvijalo 32. mednarodno kadetsko prvenstvo. Mladi igralci Fužinarja Interdiskonta so bili drugi v ekipnem tekmovanju mlajših kadetov. V nastopu posameznikov sta se v konkurenci mlajših kadetov uvrstila: Jernej Ošlovnik na 3.–4. mesto in Tilen Mlinar na 5.–8. mesto.

Sočasno so igralke ravskega kluba uspešno nastopile na mednarodnem prvenstvu Čakovca. V kategoriji mlajših kadetinj so dosegle ekipno zmago. Med posameznicami je bila Manca Fajmut druga, Ivana Zera se je uvrstila med štiri, Polona Županc pa med osem najboljših.

22. septembra se bo pričela nova prvenstvena sezona. Tudi letos bodo igralke Fužinarja nastopale v 2., igralci pa v 3. ligi. Dekleta bodo v 1. krogu igrale v Renčah pri Novi Gorici in v Mengšu, fantje pa v Novi Gorici in Rakeku.

LOKOSTRELSTVO

Na državnem prvenstvu v olimpijski disciplini FITA – 70 m, bilo je 4. avgusta v Zagorju, je med kadeti naslov prvaka osvojil Ravenčan Urban Ravnjak. S sestavljenim lokom je prepričljivo zmagal z odličnim rezultatom 650 krogov. Ravnjak je konec preteklega meseca nastopal na kadetskem EP v Poreču.

Od ostalih tekmovalcev LD Koroške sta v Zagorju dosegla solidni uvrstitvi še: Tanja Hodnik, ki je bila četrta med članicami, in Slovenjgradčan Franjo Zajc, ki je med člani osvojil 8. mesto.

INVALIDSKI ŠPORT

Slovenska ženska reprezentanca v sedeči odbojki je dosegla imeniten uspeh na 9. evropskem prvenstvu, ki je potekalo od 6. do 11. avgusta v madžarskem Sarospataku. Naša izbrana vrsta, pretežno sestavljena iz igralke IŠD Samorastnik Ravne, je nastopila v postavi Anita Urmaut-Goltnik, Marinka Cencelj, Andreja Gosak, Danica Gošnjak, Mira Jakin, Olga Gutman, Saša Kotnik, Emilija Gradišek in Štefka Tomič ter osvojila srebrno odličje. Na poti do finala so naše igralke, ki sta jih vodila selektor Peter Ozmec s Prevalj in trener Ravenčan Adi Urmaut, premagale Litvo s 3:2, Latvijo in Nemčijo s 3:0, v polfinalu pa še Finsko s 3:2. Slovenke so klonile šele v finalni igri proti novim evropskim prvakinja (Nizozemkam) s 3:1. Tretje so bile Finke, četrte pa Ukrajinke.

Naši odbojkarji so v konkurenci desetih ekip osvojili 8. mesto. V svoji predtekmovalni skupini so najprej premagali Poljake s 3:0, nato pa izgubili proti Finski z 1:3 ter proti Madžarski in Nizozemski, obakrat z 0:3. Za uvrstitev od 7. do 10. mesta so premagali Latvijo, v boju za 7. mesto pa bili poraženi proti Poljski. Naslov evropskih prvakov so si priigrali odbojkarji BiH pred Nemčijo, Nizozemsko in Madžarsko. Na letošnjem EP sta tekme sodila tudi Korošca, Mežičan Janko Plešnik in Ravenčan Drago Franc.

ŠAH

Ob zaključku Turističnega tedna v Črni je tamkajšnji šahovski klub pripravil hitropotezni turnir z imenitno udeležbo kar 25 štiričlanskih ekip iz Slovenije, Hrvaške in Avstrije. Prva tri mesta so pripadla hrvaškim klubom, saj je zmagala ekipa Zagreba pred Reko in Turopoljcem. Od koroških klubov so najboljšo uvrstitev dosegli šahisti Fužinarja, ki so bili sedmi. Prva ekipa Črne je bila deseta, Dravograjčani pa enajsti.

Ivo Mlakar

ŠPORTNO PLEZANJE

Katja Planinc (AK Ravne, Samsara, BiroCom) je obiskala plezališča v dolini Briancon v Franciji, kjer je preplezala 60 smeri (razen dveh vse na pogled) težavnosti od 6a do 7a+.

Med njimi v plezališču Les Vignettes izstopajo:

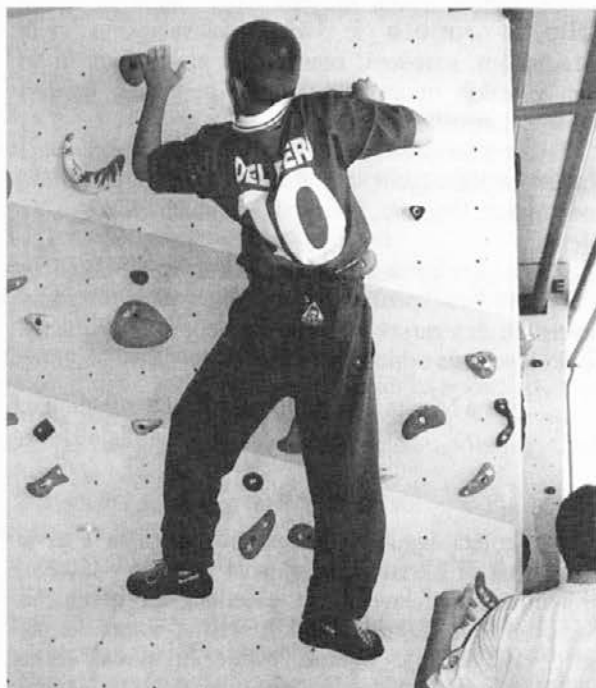
Cendres de lune, 7a, 24 m; Orange mecanique, 7a, 19 m; Rieu que pour vos yeux, 7a+, 21 m; La grande illusion, 7a+, 24 m.

V plezališču Le Pouit je v drugem poizkusu preplezala:

Sentiments portages, 7a+, 30 m in Chantier Lumineux, 7a+, 30 m.

Kot enajsti Slovenki in prvi Korošici je Katji avgusta uspelo preplezati smer s težavami 8a, kar ustreza težavam 9+/10- po UIAA-lestvici. Previsno smer Pokraculja v plezališču Retovje pri Vrhniki je preplezala po dveh dneh študija. Katja, ki je prejšnji mesec dopolnila 15 let, se je za smer odločila po tem, ko je hitro in uspešno v istem plezališču preplezala smer Jazz balet 7b+/c, že prej pa za ogrevanje na pogled tudi smeri Grifon 6c/c+ ter Besni Murek 7a+.

Igor Plešivčnik



Na umetni plezalni steni v OŠ Koroški jeklarji se kalijo mladi športni plezalci.

PROŠNJA ZA POMOČ

17. avgusta ponoči mi je požar uničil gospodarsko poslopje in staro leseno hišo. Zgorelo je tudi 13 glav goveje živine in nekaj drobnice. Pogorela je tudi kmetijska oprema (silokombajn, siloreznica, mlatilnica, ličkalnik za koruzo, mlin za žito, puhalnik z motorjem itd.).

Ker je kmetijstvo glavni prihodek moje družine, je nedavna huda nesreča resno ogrozila obstoj kmetije, zato prosim za denarno pomoč.

Nakažete jo lahko na naslednji naslov:

**KRAJEVNA SKUPNOST
STROJNSKA REKA
ŽR: 51830-645-401067
SKLIC: 00 5000**

**Janez Klavž
Zelenbreg 7
Ravne na Koroškem**

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se sodelavcem 4. izmene srednje proge v Valjarni profilov zahvaljujem za darila in jim želim še obilo delovnih uspehov ter da bi tudi v bodoče gojili dobre medsebojne odnose.

Franč Jesenek

ZAHVALI

Ob izgubi našega dragega moža, očeta in dedija **Alberta Janeta** se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki so nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali, izražali sožalje, darovali sveče in cvetje.

Hvala zdravstvenemu osebju Zdravstvenega doma Ravne na Koroškem, družinama Lavtar in Založnik, sodelavcem Vogarda, Energetike in službe Kakovost v Metalu.

Zahvaljujemo se g. kaplanu za opravljeni obred, g. Kameniku za poslovilne besede, pihalni godbi ravnskih železarjev za zaigrane in pevcem društva upokoencev za odpete žalostinke.

žena Marija, hčerka Bernarda s Kristijanom in vnukinja Urška



Ob boleči izgubi najinega dragega sina **Petra Rečnika** se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sodelavcem in sosedom za nesebično pomoč v teh težkih trenutkih. Hvala vsem, ki ste prispevali denarno pomoč, cvetje in sveče, nama izrekli pisno in ustno sožalje ter Petra z lepimi poslovilnimi besedami in žalostinkami pospremili na njegovi zadnji poti.

mama in oče



**PETER
REČNIK**

(1975–2001)

**"Za drevo je upanje: če ga posekajo, zopet požene odrastke [...]
Ko umre človek, bo li spet živel?"**

Posebna bolečina časa, ki ob izgubi ljubljene človeka teče skozi nas, prebada z neznosno ostrino. Zdi se, kot da smo spoznali največjo krivico, čutimo, da smo izgubili lastni čas. Čeprav bi šli na konec sveta, spremenili vse, je dejstvo neizbežno. Vse poti vodijo k neizogibnemu srečanju. ... Jutrišnji dan se bo rodil s škrlatom sonca. Spet se bomo potopili v reko časa. Vse poti nas bodo znova vabile, a morali se bomo odpraviti po eni sami, svoji poti.

Peter se je rodil pred skoraj 26 leti. Bil je v veliko veselje očetu Petru in mami Majdi. Otroštvo je preživel na maminem domu, saj se je družina preselila na Javornik, ko je Peter postal osnovnošolec. Bil je deloven fant. Poskusil se je tudi za šankom lokalov. Po odsluženju vojaški obveznosti pa je iskal resnejši zaslužek.

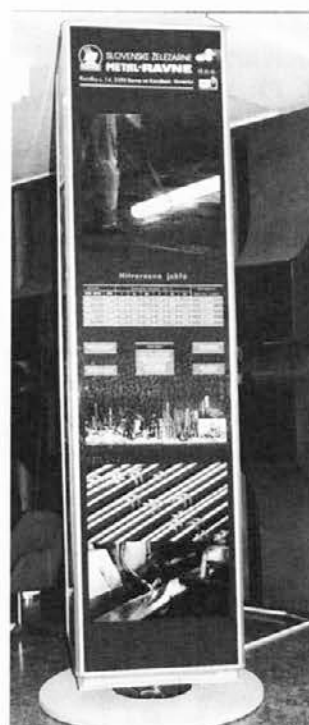
V podjetju Styria Vzmeti je začel delati februarja 1999. leta. Od pomožnega delavca je napredoval do povrtačca in zaradi pridnosti nenehno dosegal višje plačilne razrede. Bil je marljiv in izjemno zanesljiv delavec.

Po delovni vnemi se je Peter odlikoval tudi doma, še posebej od takrat, ko se je družina odločila za gradnjo hiše.

Imel je svoje skrivne cilje in želje. Žal svoje sreče staršema ni več utegnil razkriti. Ob vračanju z morja ga je ob cesti, nič več daleč od doma, čakala smrt.

S sorodniki v veliki žalosti sočustvujemo vsi, tako Petrov kolektiv, podjetje Styria Vzmeti, kot tudi drugi.

D. P.



Pohvalno je, da železarske družbe (vsaj največje) vse več naredijo za svojo prepoznavnost. Pri tem mislim na zastave pred vhodom, napisne table, delovne plašče z imenom delodajalca ipd. Metal pa je na začetku poletja v avlo upravne zgradbe postavil (nekaj časa osvetljeni in vrteči se) promocijski objekt s podatki o orodnih jeklih ter s fotografijami izdelkov in proizvodnje (na fotografiji).

A. Č.

KADROVSKA GIBANJA V JUNIJU IN JULIJU

Konec junija je v ravnem delu koncerna Slovenske železarne delalo 2.515 zaposlenih, konec julija pa 2.507. V zasebnih podjetjih, ki so nastala iz Železarne Ravne in so vključena v to rubriko, je bilo junija in julija zaposlenih po 457 ljudi.

DRUŽBA ŠTEVILO ZAPOSLENIH

	30. 6. 2001	31. 7. 2001
METAL	1.100	1.097
STO	728	727
NOŽI	193	193
OPREMA	161	161
ENERGETIKA	101	101
UDC KOROŠKE	117	116
STAN. PODJETJE	16	16
ZIP CENTER	99	96
STYRIA VZMETI	145	142
TRANSKOR	46	47
T. K. RAVNE	7	7
VOGARD	73	73
SERPA	120	122
GASILSKI ZAVOD	16	16
EUREST	50	50

FLUKTUACIJA

Sklenitve delovnega razmerja

Junija so v železarskih družbah zabeležili 4 sklenitve delovnega razmerja za določen čas. Nove sodelavce so pridobili v STO (1) in ZIP centru (1) ter v Nožih (2).

Tudi julija so v železarno prišli štirje novi zaposleni: v Metalu so za določen čas zaposlili dva iskalca dela, enega pa za nedoločen čas; v STO so omogočili opravljanje pripravništva enemu prosilcu.

V drugih družbah za železarniško ograjo je do sprememb prišlo le v Serpi (junija so za določen čas zaposlili enega iskalca dela, julija pa dva) ter v Transkorju (od julija imajo za določen čas novega sodelavca).

Prekinitev delovnega razmerja

Junija je bilo v železarskih družbah prekinjenih 6 delovnih razmerij.

V Metalu se je en delavec starostno upokojil, drugemu je poteklo delovno razmerje za določen čas, tretji pa je odšel sporazumno.

Sporazumno so se tudi v STO razšli z dosedanjim sodelavcem.

Invalidska upokojitev je bila vzrok za eno prekinitev dela v Opremi.

V Energetiki je enemu sodelavcu prenehalo delovno razmerje, sklenjeno za določen čas.

Julija se je število prekinitev delovnega razmerja povečalo na 12.

Največ jih je bilo v Metalu: dva zaposlena sta se invalidsko upokojila, trije sodelavci so odšli v Slovensko vojsko, eden pa je Metal zapustil sporazumno.

V ZIP centru so se poslovili od treh sodelavcev: dva sta se upokojila, eden pa je bil zaposlen za določen čas.

V STO so zabeležili dve prekinitvi delovnega razmerja: eno starostno upokojitev ter eno sporazumno prenehanje zaposlitve.

Število zaposlenih se je zmanjšalo tudi v UDC Koroške, od koder je odšel en sodelavec, saj mu je potekla zaposlitev za določen čas.

Kratko poročilo o prekinjenih delovnih razmerjih v zasebnih družbah: v Transkorju se je junija upokojil en sodelavec, v Vogardu so se julija dogovorili za eno sporazumno prekinitev delovnega razmerja, v Styrii Vzmetih pa se je število zaposlenih zmanjšalo za tri (zaradi poteka pogodbe za določen čas, odhoda v Slovensko vojsko in mirovanja pravice).

Po podatkih IC Smeri, d. o. o. in kadrovskih oddelkov podjetij povzela A. Č.

Izdaja: Fužinar Ravne, d. o. o., Koroška cesta 14, Ravne na Koroškem. **Uredništvo:** glavna in odgovorna urednica mag. Andreja Čibron-Kodrin, tehnična urednica Jelka Jamšek.

Lektoriranje: Miran Kodrin, prof. Objavljene fotografije je prispevalo uredništvo, če ni navedeno drugače. **Tel.:** (02)-82-21-131, urednica 6305, tajništvo 6753. **Faks:** (02)-82-23-013. Elektronski naslov: Andreja.Cibron@sz-metal.si

Tisk: ZIP center, d. o. o., Koroška cesta 14, Ravne na Koroškem.

Glasilo je obdavčeno z 8-odstotnim DDV.

Objavljenih prispevkov ni dovoljeno kakorkoli ponatisniti brez pisnega dovoljenja uredništva.

NAGRADNA KRIŽANKA št. 71

Nagrada križanka št. 70 - rešitev vodoravno:
ŠPIRIT, ALKAR, EOZOIK, TILKA, NLB, ASEJEV, TEAM,
LE, ARAM, JT, IMENIK, RI, ANTRACIT, TER, NIKA,
KADILO, ŽG, NOE, OL, EO, ORKAN, ON, VBOD, IONESCO,
KASANDRA, TEN, ANT, PAKT, ATA.

Žreb je določil, da knjigo V preveliki votlini za dva pesnika Primoža Karnarja prejmejo: Anton

Pečovnik, Energetika Ravne, d. o. o., Zdenka Kotnik, SŽ
STO Ravne, d. o. o. in Jožica Ivartnik, Vogard, d. o. o.

Nagrada križanka št. 71: Rešitev križanke in svoje podatke pošljite (po interni pošti) do vključno 1. 10. 2001 na naslov: FUŽINAR RAVNE, d. o. o., Uredništvo Informativnega fužinarja, Koroška cesta 14, Ravne na Koroškem. Zaradi znižane naklade glasila sprejemamo tudi rešitve fotokopirane križanke. Rešitev križanke in imena nagrajencev bomo objavili v prihodnji številki.

	POUČNA ZGODBA, V KATERI NASTOPAJO ŽIVALI	TV-VODITELJICA ŠUNDOV	PRISTANIŠKO MESTO V ŠPANIJI	GRŠKA ČRKA ě	KITAJSKI GONG	100 m ²	JUNAKINJA ŽIVAGO-VEGA ROMANA	IKO	ZELENICA, TRAVA	DEBELA LESENA PALICA	VRSTA OGLJIKOVODIKA	PRIPADNIK NACISTOV
SESTAV KOVIN RAZLIČNIH RAZTEZKOV					T			MESTO NA OTOKU PAŠMAN			O	
UTELEŠEN HINDUISTIČNI BOG VIŠNU					A			SVITEK PAPIRJA BIKOBEREC Z MEČEM			L	
MUSLI-MANSKI POZDRAV					M	DIJAK REALKE DNEVNI METULJ		E			E	
GLAVNI ŠTEVNIK				POPEČEN KRUH LOJZE SLAK	T			S		GRŠKA ČRKA φ GORA NAD POSTOJNO	F	
AKCENT, IKT					A		DIRKAČ FORMULE 1 OLIVER ROBERT REDFORD	P			I	
IF	PROSTOR ZA POMERJANJE OBLEK	MESTO V ERITREJI VETROVKA			M			A	STAR SLOVAN VNETJE UŠESA		N	
KONRAD ADENAUER			ODISEJEVA DOMOVINA	SOLMI-ZACIJSKI ZLOG	SKOPUH VEZNIK			D			TV-REŽISER ANTON	PRVI PARTSKI KRALJ
SNOV ZA IZDELAVO UMETNIH MAS							VONJAVA, DIŠAVA OTOK NA JADRANU	A				A
STROKOVNJAK ZA RASTLINE								PRITOK DONAVE DANSKI OTOK				R
IRSKA REPUBLIK, ARMADA				LOJZE NANUT	ZNAMNOŽENJA GORA V ŠVICI					REPUBLIKA SLOVENIJA KOSITER		S
KRAJ PRI KRANJU						ŽENSKO IME, KRISTINA						A
SREDOZEMSKA RASTLINA							ŽEBELJ, KI DRŽI KOLO NA OSI					K

Rudnik svinca in cinka Mežica je pred nekaj leti po 330-letih rudarjenja zaživel kot turistični rudnik in muzej.

Obiskovalci se z rudarskim vlakom odpeljejo v revir Moring, kjer jim vodič predstavi zgodovino rudnika in dela v njem od začetkov do sodobnega časa.

V muzejski zgradbi pa je na ogled pred kratkim odprta etnološka zbirka Tako so nekoč živeli knapi.

Med reševalce tokratne križanke bo žreb razdelil pet vstopnic za ogled rudarskega muzeja.

IME IN PRIIMEK:

PODJETJE OZ. NASLOV: